

Список використаних джерел:

1. Конституція України // Верховна Рада України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Закон України «Про Національну поліцію» // Верховна Рада України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» // Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Проект Закону України «Про приватну детективну (розшукову) діяльність // Верховна Рада України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
5. Кримінальний процесуальний кодекс України // Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
6. Кримінальний кодекс України // Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

Положай К.І., студентка

Науковий керівник: Шиян А.Г.,

доцент кафедри кримінально-правових дисциплін

юридичного факультету

(Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ)

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНСТИТУТУ ПРИВАТНИХ ДЕТЕКТИВІВ В УКРАЇНІ

Питання щодо запровадження інституту приватних детективів в Україні стало актуальним з моменту набуття Україною незалежності. Але до цього часу зазначений інститут фактично не має свого законодавчого регулювання, хоча фактично приватною детективною (розшуковою) діяльністю давно та плідно займаються не тільки фізичні, а й юридичні особи. При цьому не можна оминати увагою те, що в більшості країн світу приватна детективна діяльність

визнана на державному рівні, врегульована законами й оптимально використовується задля збільшення можливості громадян у захисті своїх законних прав та інтересів.

В даний момент приватна детективна діяльність в Україні регламентована Національним класифікатором України, затвердженим Наказом Держспоживстандарту України від 11.10.2010 року № 0457609-10. За цим нормативно-правовим документом приватна детективна діяльність отримала код за КВЕДом: 80.30 «Проведення розслідування», яка включає в себе діяльність приватних сищиків та детективів. По суті, це єдиний нормативно-правовий документ, на якому базується ця діяльність.

Як вже зазначалося вище, в Україні цей вид діяльності законодавчо не регламентований, хоча з часу набуття незалежності народними депутатами було внесено і зареєстровано у Верховній Раді близько 10 законопроектів щодо приватної детективної діяльності. Останній з них, а саме проект Закону України «Про приватну детективну (розшукову) діяльність», який на думку багатьох правників увібрав у себе більшість позитивних положень низки подібних законодавчих актів зарубіжних країн, був ухвалений Верховною Радою України 13 квітня 2017 року, але після цього Президентом України до нього було застосовано вето.

Аналіз зазначеного законопроекту свідчить, що в основу діяльності приватних детективів закладаються такі важливі положення:

1. Суб'єктами приватної детективної (розшукової) діяльності цим Законом визнаються:

1) приватні детективи – громадяни України, які отримали в установленому законодавством порядку свідоцтво про право на заняття приватною детективною (розшуковою) діяльністю;

2) приватні детективні підприємства (агентства) - самостійні суб'єкти господарювання, що пройшли державну реєстрацію у порядку, встановленому законом для державної реєстрації юридичних осіб, учасниками яких є один або більше приватних детективів.

На суб'єктів приватної детективної (розшукової) діяльності не розповсюджується дія законів, що регулюють правовий статус працівників правоохоронних органів.

2. Приватним детективом може бути громадянин України, який володіє державною мовою, має вищу юридичну освіту, пройшов спеціальну підготовку з метою здійснення приватної детективної (розшукової) діяльності чи має стаж роботи в оперативних підрозділах або органах досудового розслідування не менше трьох років та отримав у встановленому порядку свідоцтво про право на заняття приватною детективною (розшуковою) діяльністю.

Приватний детектив не може займати будь-яку посаду в органах державної влади, місцевого самоврядування, правоохоронних чи судових органах влади.

Приватне детективне підприємство (агентство) є юридичною особою, створеною за участі одного або більше приватних детективів у відповідності до вимог законодавства України, що здійснює діяльність на підставі статуту. Для таких підприємств приватна детективна (розшукова) діяльність є основним видом діяльності.

3. Видача свідоцтв про право на заняття приватною детективною (розшуковою) діяльністю здійснюється органами Національної поліції України з урахуванням вимог, передбачених цим Законом.

Положення про порядок видачі свідоцтва про право на заняття приватною детективною (розшуковою) діяльністю затверджується Кабінетом Міністрів України.

Свідоцтво про право на заняття приватною детективною (розшуковою) діяльністю видається безстроково на платній основі протягом десяти днів з дня подачі документів для отримання такого свідоцтва. Одночасно зі свідоцтвом заявнику видається посвідчення приватного детектива, зразок якого затверджується Національною поліцією України.

4. Приватна детективна (розшукова) діяльність здійснюється з метою пошуку, збирання та фіксації інформації, розшуку предметів, майна, людей та

тварин, встановлення фактів та з'ясування різних обставин за замовленням клієнтів та згідно договору про надання приватних детективних (розшукових) послуг.

Дозволяється надання наступних видів приватних детективних послуг:

1) збирання, фіксування та дослідження відомостей, необхідних для розгляду справ у цивільному, господарському та адміністративному судочинстві, на договірній основі із сторонами судового процесу;

2) вивчення ринку, пошук і збір інформації із відкритих джерел з метою підготовки ділових переговорів клієнта, з'ясування фінансової платоспроможності, майнового стану та благонадійності потенційних ділових партнерів;

3) з'ясування біографічних та інших даних, що характеризують особу, стосовно окремих громадян (за їх письмової згоди) при укладенні ними трудових та інших договорів із замовником (клієнтом) приватних детективних (розшукових) послуг (зайняття в нього відповідної вакантної посади), виявлення їхніх ділових зв'язків, у тому числі із конкурентами клієнта в регіонах і за кордоном;

4) пошук осіб, місцезнаходження яких невідоме, з'ясування причин і обставин зникнення, можливостей і умов їх повернення, розшук осіб, які втратили родинні та дружні зв'язки;

5) розшук зниклого (втраченого або викраденого) майна, предметів та тварин;

6) пошук, збирання та фіксація відомостей в кримінальному провадженні на договірній основі з стороною кримінального провадження;

7) реалізація заходів по відтворенню втраченої (зниклої) інформації з питань законних прав та інтересів клієнтів;

8) пошук і збір даних, які можуть бути приводом або підставою для звернення замовником приватних детективних (розшукових) послуг до правоохоронних органів або до суду, з метою захисту законних прав та інтересів такого замовника;

9) виявлення фактів незаконного (несанкціонованого) збирання з метою використання відомостей, що становлять комерційну таємницю замовника або її розголошення, а також фактів незаконного (несанкціонованого) збирання стосовно фізичних осіб конфіденційної інформації;

10) пошук, виявлення та фіксація фактів незаконного використання прав інтелектуальної власності, що належать клієнту, а також випадків недобросовісної конкуренції;

11) пошук боржників та осіб, які ухиляються від виконання своїх договірних обов'язків, вирішення в порядку, встановленому законодавством України, питань щодо повернення боргів та виконання договірних обов'язків;

12) забезпечення захисту інформації з обмеженим доступом (комерційної, промислової, професійної таємниці) замовника приватних детективних (розшукових) послуг.

Суб'єкти приватної детективної (розшукової) діяльності можуть надавати інші детективні послуги, якщо вони не суперечать вимогам чинного законодавства України.

Виходячи з викладеного, слід зазначити, що прийняття Закону України «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» сприятиме широкому зростанню цієї діяльності на державному рівні та забезпечить приватним детективам офіційно, вільно та безпечно працювати у своєму напрямку. Це дозволить приватним детективам під час здійснення такої діяльності вчиняти будь-які дії, не заборонені законом, необхідні для належного виконання договору про надання приватних детективних (розшукових) послуг.